

Praha 23.4.2012
čj. SRS 016884/2012

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 4 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 16.4.–22.4.2012

1. Počasí

Od počátku sledovaného období převládalo chladné, polojasné počasí. Došlo k poklesu ranních teplot, které místy klesly na -5°C . Odpolední dosahovaly 7°C až 12°C . V polovině týdne započalo postupné zvyšování teplot. Ranní teploty dosahovaly od 2°C do 6°C , odpolední od 12°C do 16°C . Změnu teplot doprovázely lokální, místy vydatnější srážky. Pršelo hlavně v severovýchodních částech oblasti. Při přeháňkách v okolí Berouna dne 22.4. padaly ledové krupky. Celkově v oblasti napršelo od 2 mm do 45 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Provádí se ochrana proti plevelům v jarních obilninách a proti houbovým chorobám v ozimých obilninách. Dokončuje se setí cukrovky a kukuřice, začíná setí slunečnice. Porosty řepky byly vesměs ošetřeny proti blýskáčkoví řepkovému a začínají kvést. Přihnojují se chmelnice, dokončuje se řez babek, začíná se drátkovat. Již naplno rozkvetly švestky, hrušně, rybízy a angrešty, v teplejších lokalitách nakvétají jabloně a šeříky. Vývoj vegetace kopíruje loňský rok.

OBILNINY

Vyšší úhrn srážek z první poloviny dubna příznivě ovlivnil vzházení jařin i regeneraci ozimů. Většina porostů ozimů, hlavně ozimých ječmenů, je však vývojově nevyrovnaná, místy mezerovitá. Vše je značně ovlivněno lokalitou. Některé porosty jsou silně zapleveleny. Růstové fáze se prakticky za celý týden nezměnily a žádný náhlý výskyt chorob a škůdců nebyl pozorován. Stav porostů jařin v oblasti lze celkově hodnotit jako dobrý.

PŠENICE OZIMÁ (RF 24–32 BBCH)

(čtvrtá odnož viditelná - fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka)

V okrese Beroun (Železná, 19.4.) pozorovány do fialova zbarvené špičky listů v důsledku **nízkých teplot** a **omezeného příjmu živin**.

První slabé výskyt dospělců na listech **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** zjištěny v okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 20.4.), Praha-východ (Dřísy, 17.4.) a Příbram (Obořiště, 20.4.).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od

0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev. Ošetřuje se při výskytu 0,3 a více dospělců na 1 smyk a při 0,4 a více vajíček a larev na 1 odnož.

V okrese Příbram (Hvožďany, 20.4.) zjištěn střední výskyt **hraboše polního** (***Microtus arvalis***). V okrese Kolín (Velim, 20.4.) byl na pozorovacím bodu zjištěn slabý výskyt.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby, České inspekci životního prostředí a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (RF 29–32 BBCH)

(9 a více odnoží viditelných - fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka)

Střední výskyt **spály ječmene** (***Rhynchosporium secalis***) byl sledován v okrese Příbram (Kosova Hora, 20.4.). Výskyt zjištěn pouze na nejstarších listech.

Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob obvykle od růstové fáze BBCH 30. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Pozorování spály ječmene se provádí od vytvoření 2. kolénka do začátku metání (32-51 BBCH) a ve fázi 71 BBCH. Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 32-37 BBCH se hodnotí příznaky napadení na 4. listu shora, ve fázi 39-51 BBCH na 3. listu shora.

Ošetří se porosty, u nichž je ve fázi 32-51 BBCH napadeno 50 a více % listů.

První slabé výskyty **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene** (***Pyrenophora teres***) byly na listech pozorovány v okrese Beroun (Chyňava, 19.4.).

U infekce z osiva se první příznaky objevují již na klíčících pochvách (koleoptile) v podobě nenápadných světle hnědých proužků. Skvrny pak přecházejí na listové čepele v podobě podélných hnědých skvrn, které se zvětšují nebo splývají a často vykazují příčné proužky (síťování). U mladých listů bývá charakteristické síťování vidět jen v procházejícím světle. Koncem sloupkování a při metání bývají skvrny mnohem nápadnější, a při silném napadení celý list zasychá, avšak netřepí se jako u pruhovitosti ječné. Metání klasů není touto chorobou ovlivněno. Silně napadené rostliny však mohou mít zahnědlé špičky zrn a sníženou klíčivost. Choroba je významnější v chladnějším, vlhkém počasí; riziko epidemie roste v deštivém chladném jarním počasí. Spory se šíří hlavně větrem, méně v odstříkujících dešťových kapkách. Šíření choroby podporuje nedostatečně zaorané strniště. Oslabené rostliny jsou k infekci citlivější (utužená půda, příliš jemně zpracovaná půda před setím, předchozí napadení porostu plísni sněžnou či paluškou travní a p.).

Ošetřuje se při výskytu 5% a více napadených rostlin (BBCH 29 a 37).

První slabé výskyty brouků **kohoutka modrého** (***Oulema gallaeciana***) a **kohoutka černého** (***Oulema melanopus***) zjištěny v okrese Mělník (Byšice, 20.4.) a Příbram (Obořiště, 20.4.). V okrese Mělník (Byšice, 20.4.) byl na listech současně pozorován i první slabý výskyt vajíček.

(Pozorování uvedeno u pšenice ozimé)

V okrese Příbram (Hvožďany, 20.4.) zjištěn střední výskyt **hraboše polního** (***Microtus arvalis***).

(Pozorování uvedeno u pšenice ozimé)

JEČMEN JARNÍ (RF 09–14 BBCH)

(vzcházení: koleoptile proráží povrch půdy, na špičce koleoptile již viditelný list - fáze 4. listu: 4. list rozvinutý)

První slabé výskyty brouků **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** zjištěny v okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, Miskovice, 20.4.).

(Pozorování uvedeno u pšenice ozimé)

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 13)

(3. list se zálistky, úponek plně vyvinutý)

Stále trvají střední výskyty **hnědé skvrnitosti hrachu (*Ascochyta pisi*)** v okrese Příbram (Láz, 20.4.).

V okrese Příbram (Láz, 20.4.) opět pozorován střední výskyt **kořenové hniloby a usychání hrachu (*Fusarium spp.*)**.

OLEJNINY

Intenzivní plochy byly až 4x přihnoveny. Porosty jsou však stále všeobecně nízké, rostliny poměrně slabé.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 51–61 BBCH)

(hlavní květenství viditelné shora uprostřed nejvyšších listů - počátek kvetení, asi 10% květů na hlavním stonku otevřeno, květní osa se prodlužuje)

Na některých porostech řepky v oblasti je patrné **poškození mrazem**. Je pozorováno na porostech, kde v období velikonoc klesly ranní teploty až k -10 °C. Jsou patrné deformace stonků řepky (například rozvětvené rostliny bez hlavního stonku) a poškození povrchových pletiv. Každé jejich narušení může být vstupní bránou infekce houbových chorob. Takto poškozené porosty by měly být ošetřeny preventivně proti houbovým chorobám.

První výskyty **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Jakub, 16.4., Tuchotice, 20.4.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50 rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

V celé oblasti pozorovány na květenství pouze slabé výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)**. Zatím nebylo zjištěno poškození pupat žirem.

Pozorování se provádí 1x týdně od dosažení teploty 9 °C ve 14 hod. do začátku květu řepky.

Fáze 30 – 61 BBCH (orientačně březen až polovina května). Kontrolují se vrcholová květenství 50 rostlin (10 míst x 5 sousedních rostlin) na obvodu porostu.

Ošetření se provede při počtu 300 a více brouků na 100 vrcholových květenství.

OKOPANINY

ŘEPA CUKROVKA (RF 00-10)

(suché semeno (v této fázi jsou semena mořena) - první list viditelný)

V letošním roce byly plochy cukrovky zasety brzo. Ošetřují se postemergentně herbicidy, na části ploch cukrovka již vzešla, výskyt škůdců slabý, osivo je obaleno a namořeno fungicidem a insekticidem.

V porostech zjištěny první slabé výskyty **dřepčíka rdesnového (*Chaetocnema concinna*)** a **dřepčíka řepného (*Chaetocnema tibialis*)** v okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, Miskovice, 20.4.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 57)

(prodlužování květních (korunních) lístků, kališní lístky slabě otevřené, korunní lístky sotva viditelné (stadium růžové poupě).

Na sledované lokalitě v intenzivním sadu v okrese Kolín (Tismice, 20.4.) opět pozorováno slabé napadení **padlím jabloně (*Podosphaera leucotricha*)**.

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Slabý výskyt nymf **mšice jitrocelové (*Dysaphis plantaginea*)** byl sledován v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 20.4.).

HRUŠEŇ (RF 59)

(korunní lístky většiny květů tvoří úplný balón)

V okrese Kolín (Tismice, 20.4.) zjištěny lokálně silné příznaky poškození listů a květů **vlnovníkem hrušňovým (*Eriophyes pyri*)**.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 61)

(počátek kvetení, asi 10% květů otevřeno)

Střední výskyt **pilatky žluté (*Hoplocampa flava*)** zjištěn na lepových deskách v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 19.4.).

První výskyty **pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*)** pozorovány na lepových deskách v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 22.4.). V okrese Kolín (Velim, 19.4.) zjištěny slabé výskyty.

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnocích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

V okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 17.4.) zjištěn první výskyt **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapáku. V okrese Kolín (Velim, 19.4.) zjištěny slabé výskyty imag.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

První silné výskyty housenek **slupkových a pupenových obalečů (*Tortricidae*)** pozorovány v okrese Kolín (Velim, 13.4.).

BROSKVOŇ (RF 59-63)

(bílý nebo růžový korunní lístky většiny květů tvoří úplný balón (stadium balónu) - asi 30% květů otevřeno)

První výskyt **obaleče východního (*Cydia molesta*)** ve feromonovém lapáku zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 17.4.).

Drobné ovoce

RYBÍZ ČERVENÝ (RF 61-65)

(začátek květu: 10% otevřených květů - plný květ: 50% květů otevřených)

V okrese Kolín (Velim, 11.4.) zjištěny první lokálně silné výskyty larev **mšice rybízové (*Cryptomyzus ribis*)**. V okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 17.4.) zjištěny první slabé výskyty imág.

OKRASNÉ DŘEVINY

JÍROVEC MAĎAL

První výskyty dospělců **klíněnký jírovcové (*Cameraria ohridella*)** na kmenech jírovců pozorovány v okrese Kolín (Tismice, 20.4.).

Preventivní ochrana spočívá v odstranění a likvidaci opadaných listů v pozdním podzimu. Chemický zásah insekticidy je nejúčelnější v době rojení motýlů 1. generace.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan